

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE13460

[6545]-1

[Total No. of Pages : 2

F.Y. M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-C11 : Knowledge Organisation : Advance Theory

(NEP 2020 Pattern) (Semester-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words. (Any One) [15]

- a) Explain contribution of CR4, FID-CR, ISKO & SKOS in Classification Research.

OR

- b) Discuss metadata : meaning, purpose, types & uses. Explain its role in digital libraries.

Q2) Answer in 200 words. (Any One) [10]

- a) Write a detailed note on principles of Facet sequence.

OR

- b) Write a note on auxiliaries in UDC.

Q3) Answer in 200 words. (Any One) [10]

- a) Discuss the features of RDA and FRBR.

OR

- b) Explain subject cataloguing and its importance in detail.

Q4) Write short notes (Any Five) [25]

- a) UNESCO common communication format
- b) Elements of Dublin core metadata
- c) ISBD
- d) Define Enumerative classification
- e) Rounds and levels
- f) Fundamental category 'Matter'
- g) Genesis of UDC

P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

PE13460

[6545]-1

F.Y. M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-C11 : Knowledge Organisation : Advance Theory

(NEP 2020 Pattern) (Semester-I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

अ) सी.आर.जी, एफ.आय.डी-सी.आर, आय.एस.के.ओ आणि एस.के.ओ.एस ह्या संस्थांचे वर्गीकरण संशोधनातील योगदान स्पष्ट करा.

किंवा

ब) मेटाडेटा चा अर्थ, उद्देश, प्रकार आणि उपयोग यांची चर्चा करा तसेच अंकीय ग्रंथालया मधील मेटाडेटाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.2) 200 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

अ) पैलू क्रमाच्या तत्वांवर (principles of facet sequence) सविस्तर टीप लिहा.

किंवा

ब) यु.डी.सी या तक्त्यांवर टीप लिहा.

प्र.3) 200 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

अ) आर.डी.ए (RDA) आणि एफ.आर.बी.आर (FRBR) यांच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

किंवा

ब) विषय तालिकीकारण स्पष्ट करून त्याचे महत्त्व सविस्तरपणे सांगा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणतेही पाच) [25]

अ) युनेस्कोचे सामान्य संप्रेषण स्वरूप

ब) डब्लिन कोअर मेटाडेटाचे घटक

क) आय.एस.बी.डी (ISBD)

ड) परिगणात्मक वर्गीकरणाची व्याख्या

इ) फेरे आणि पातळ्या

फ) मूलभूत 'वस्तू' पैलू

य) यु.डी. सी वर्गीकरणाचा इतिहास

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-13457

[Total No. of Pages : 4

[6545]-2

M.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

MLC-12 : Information Storage & Retrieval

(2020 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words : [15]

- a) Explain the various components of Information storage and Retrieval system.

OR

- b) Describe design and development of Information product.

Q2) Answer in 200 words : [10]

- a) Discuss the different types of Information search strategies.

OR

- b) Write a note on role of thesaurus in Indexing system.

Q3) Answer in 200 words : [10]

- a) Explain Cranfield study of evaluation of Information Retrieval system.

OR

- b) Explain Pre-coordinate Indexing system with example.

P.T.O.

Q4) Write short note in 50 words (any Five) :

[25]

- a) MEDLARS test.
- b) Automatic Indexing.
- c) Indexing Language.
- d) Venn Diagram.
- e) Associate Relationship between concepts.
- f) Machine Indexing.
- g) Need of Vocabulary control.

Total No. of Questions : 4]

PE-13457

[6545]-2

M.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

MLC-12 : Information Storage & Retrieval

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा : [15]

अ) माहिती संग्रहण प्रतिप्राप्ती प्रणालीचे विविध घटक स्पष्ट करा.

किंवा

ब) माहिती साधनांचे स्वरूप व निर्मिती चे वर्णन करा.

प्रश्न 2) 200 शब्दांत उत्तरे लिहा : [10]

अ) विविध माहिती शोध व्यूहरचनांची चर्चा करा.

किंवा

ब) निर्देशन पद्धती मध्ये थिसॉरसच्या भूमीके वर टिप लिहा.

प्रश्न 3) 200 शब्दांत उत्तरे लिहा : [10]

अ) माहिती प्रतिप्राप्ती प्रणालीच्या मुल्यमापनाची क्रनफिल्ड चाचणी स्पष्ट करा.

किंवा

ब) पूर्व - समन्वय निर्देशन पद्धती सहउदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही पाच) :

[25]

- अ) मॉडलर्स चाचणी.
- ब) स्वयंचलित निर्देशन.
- क) निर्देशन भाषा.
- ड) वेन डायग्राम.
- इ) संकल्पने मधील सहयोगी संबंध.
- फ) यांत्रिक निर्देशन.
- य) नियंत्रीत शब्द संग्रहाची आवश्यकता.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-13458

[Total No. of Pages : 4

[6545]-3

M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**ML-C13 : Information and Communication Technology
Applications in LIS**

(2024 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words (any one) : **[15]**

- a) What is barcode. Describe the applications of barcode technology in libraries.

OR

- b) Define library automation. Explain the steps carried out in the implementation of library automation software.

Q2) Answer in 200 words (any one) : **[10]**

- a) What is meant by web OPAC? Discuss its applications in providing library services.

OR

- b) Explain in brief objectives of digitization.

Q3) Answer in 200 words (any one) : **[10]**

- a) Explain in detail any proprietary library software.

OR

- b) Describe subject gateways with examples.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (any five) :

[25]

- a) Types of file formats
- b) RSS feeds
- c) Multimedia applications in libraries
- d) Library portals
- e) Cloud computing
- f) Features of KOHA
- g) Content of Institutional Repository

Total No. of Questions : 4]

PE-13458

[6545]-3

M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-C13 : Information and Communication Technology

Applications in LIS

(2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही 1) [15]

अ) बारकोड म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथालयात त्याचा होणारा उपयोग यांचे वर्णन करा.

किंवा

ब) ग्रंथालय स्वयंचालीकरणाची व्याख्या देवून ग्रंथालय स्वयंचालीकरण आज्ञावलीच्या अंमलबजावणी मध्ये वापरल्या जाणाऱ्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 200 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही 1) [10]

अ) वेब ओपॅक (web OPAC) म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथालय सेवा प्रदान करण्यात त्याचा होणारा उपयोग यावर चर्चा करा.

किंवा

ब) डिजिटायझेशनचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 200 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही 1) [10]

अ) कोणतेही एक प्रोप्रायटरी सॉफ्टवेअरचे तपशीलवार वर्णन करा.

किंवा

ब) सब्जेक्ट गेटवे (subject gateway) उदाहरणासह विशद करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत टिपा लिहा. (कोणतेही पाच)

[25]

- अ) फाईल फॉर्मॅटचे प्रकार
- ब) आर. एस. एस. फीड (RSS feeds)
- क) मल्टीमिडीयाचा ग्रंथालयातील उपयोग
- ड) ग्रंथालय पोर्टल (Library portals)
- इ) क्लाउड कॉम्प्युटिंग (Cloud computing)
- फ) कोहाची वैशिष्ट्ये
- य) इन्स्टिटयुशनल रिपॉझिटरीचे (Institutional Repository) घटक

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-13459

[Total No. of Pages : 4

[6545]-4

M.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-ETA : Laws and Legislation related to Library

(2020 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words (Any one) :

[15]

- a) Explain the need and features of Library Legislation in India.
- b) Explain the role of Public Library in modern society according to UNESCO.

Q2) Answer in 200 words (Any one) :

[10]

- a) Discuss the recommendations of the Radhakrishnan Commission (1948-1949) for university libraries.
- b) Describe the major provisions of the Right to Information Act 2005.

Q3) Answer in 200 words (Any one) :

[10]

- a) Introduce the National knowledge commission and its recommendations for libraries.
- b) Explain the relevance of the Information Technology Act for libraries.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (Any five)

[25]

- a) Library Legislation in Indian States.
- b) Indian Library Association
- c) Objectives of National Library
- d) Features of Maharashtra Public Library Act 1967
- e) Trade Mark Act, 1999
- f) National Policy on Library and Information System
- g) Review Committee on Library Science Education (1965)

Total No. of Questions : 4]

PE-13459

[6545]-4

M.Lib.I.Sc.

ग्रंथालय व माहितीशास्त्र

ML-ETA : Laws and Legislation related to Library

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [15]

- अ) भारतातील ग्रंथालय कायद्याची गरज व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) युनेस्कोच्या अनुसार आधुनिक समाजामध्ये सार्वजनिक ग्रंथालयाची भुमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 200 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) राधाकृष्णन समिती (1948-1949) ने सुचविलेल्या विद्यापीठ ग्रंथालयासाठी शिफारशीची चर्चा करा.
ब) माहितीचा अधिकार कायदा 2005 च्या प्रमुख तरतुदीचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) 200 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) राष्ट्रीय ज्ञान समिती आणि ग्रंथालयासाठी त्यांच्या शिफारशीची परिचय द्या.
ब) माहिती तंत्रज्ञान कायद्याचा ग्रंथालयासोबतचा संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत टिपा लिहा. (कोणतेही पाच)

[25]

- अ) भारतीय राज्यांतील ग्रंथालय कायदा
- ब) भारतीय ग्रंथालय संघटना (ILA)
- क) राष्ट्रीय ग्रंथालयाची उद्दिष्टे
- ड) महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा 1967 ची वैशिष्ट्ये
- इ) ट्रेड मार्क कायदा, 1999
- फ) ग्रंथालय आणि माहिती प्रणालीवर राष्ट्रीय धोरण
- ग) ग्रंथालय आणि माहिती शिक्षण पुनरावलोकन समिती (1965)

